

aktáljon, kö-
st, meg nem
szitson, nadrá
a, papot a hi-
zerü embert a
a, mert a fő
egysége meg

ne szülessen és a magyarság ml-
nél apróbb darabokra szétsza-
kadjon és szétporladjon, hogy
még hírnemő se maradjon be-
lölük.
A kanadai magyarság előtt két
út áll: az egyikben Rothermere

halad, a másikon Massryk. Tel-
jesen és kizárólagosan a kana-
dai magyarság legegényibb és
legsajátabb joga, hogy melyiket
választja magának vezéréül és
melyiket rugja el magától.

**PILLANATKÉP
CALGARYRÓL**

Demetrovits Dezső, aki Calga-
ryból jött le Winnipegre, hogy a
nemzeti verseny magyar ci-
gánybandáját vezesse. Irta az
alábbi cikket a Kanadai Magyar
Ujság olvasói számára:

— Calgary a Foot Hills-ek vá-
rosa. A préri tartományokban
a legnyugatibb nagyváros.

Főiskolái, nagy áruházai, é-
lénk olaj és gabona, valamint
híres állatvásárait vannak.

Egyik legfejlettebb vá-
ros a Nyugaton 82,000 lakossal.
A kanadai városok fejlődésé-
re jellemző Calgary esete.

Husz évvel ezelőtt az ugyan-
csak Albertában fekvő Medicine
Hat nagyobb és élénkebb vá-
ros volt mint Calgary. Minthogy
azonban utóbbi szerencsésebb
fekvésű, rohamos fejlődésnek
indult és ma majdnem tízszer o-
lyan nagy, mint Medicine Hat.

A magyar honfoglalás Calga-
ryban elkezdődött. 1926-ig csupán
Katona bácsi, Ledererek és a
Schwartz család képviselték a
magyarságot ebben a kies fekvé-
sű pompás városban.

A magyarság az egyik mun-
kaközvetítő iroda révén kezdett
szállingózni, később özőnlenni
Calgaryba.

Ma az a helyzet, hogy ha a
nyugati tartományokban vég-
kép kifogyott a munkából a ma-
gyar, akkor el „zsumpol” Calga-
ryba.

Természetes, hogy, ahol ezer
számra megfordul a magyar be-
vándorló, ott abból meg is tele-
pszik néhány család.

Calgaryban most, mintegy 25
uj magyar család van megtele-
pedve.

Ezek között az uttorók a Recs
ki testvérek, Vörös Jánosék, Bo-
zó Pálék, akik elsőnek teleped-
tek ott meg.

Természetes, ahol magyar csa-
ládok élnek, ott magyar gyer-
kek kacsagásától hangos az
udvar.

Igy van ez Calgaryban is.
Mikor kislányaim egyetlen
angol szó ismerete nélkül az el-
ső leckéjükre megjelentek az
angol iskolában, a gyerekek in-
diánoknak csufolták őket.

Bezzeg karácsony tájára már
megváltozott a helyzet.

Az élénk eszü magyar gyere-
kek már magasabb osztályba s
annak is a legelső padjába ke-
rültek.

A lekicsinylés, respektussá
vált és ma már nem egy calga-
ryi iskolában meg kellett győ-
zödni arról a Teachernek, hogy
a magyar szellem, az Intelligen-
cia fölülte áll sok más nemzeté-
nek.

Gyerekeink az iskolában, hon-
fitársaink pedig a munkapadok
nál és a préri farmjain aratták
a sikereket.

Egy-két esztendő múlva az
algtéri farmerek 80 százaléka
mást munkást, mint magyart,
be sem ereszt majd a farmjára.
(Feltéve, ha az új bevándorlási
rendelet beereszt őket. Szerk.)

Ez lesz az új magyar honfog-
lalás Nyugaton.

A leduci telepítés rohamlépé-
sekkel halad előre.

Eddig 70 család vett ott far-
mot és minden remény meg-
van rá, hogy a Calgaryból ki-
indult leduci telepítés nyo-
mát a legújabb és legnépesebb
magyar telep alapjait rakjuk le.

DEMETROVITS DEZSŐ

MODERN CSALÁD

— Kedves kislányom, nagy-
szerű férjet találtam a számó-
ra. Holnap megkéri — a keze-
det.

— Rendben van, mama, de
azt már most bejelentem, hogy
a menyasszonyi ruhát magam
akarom választani.

Keletkanadában
Pénzüldösekért teljes felelősséget vállalok.
HAZAK, FARMOK STB., ADAS-VETELET-INTÉZTÉSBE VELEM
Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:
LOUIS SZABO
BOX 244 515 SOUTH Main Str. Welland, Ont.
A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS” magyar megbízottja.

**Bus magyarok
imádkoznak.**

A winniepei kulturális versenyen énekelte:
BRACZKÓ DEZSŐ

Bus magyarok imádkoznak
Égi atyánk, Hozzad,
Fordítsd felénk, magyarokra
Jóságos szent orcád,
Sirva sirunk fohászodunk
Hozzad száll a lelkünk,
Ennyi tenger sok fájdalmat
Meg nem érdemeltünk.

Pusztul, veszik mindenfelé
A házunk, a földünk
Összefolyik a vérünkkel
Mindennap a könnyünk.
Fáj a szívünk, a lelkünkben
Össze vagyunk törve,
Küldd le nekünk a békességet
Angyalit a földre.

Bus magyarok imádkoznak
Hallod, Atyánk, hallod,
Se testünkkel, se lelkünkkel
Nem kívántunk harcot.
Megbocsátunk mindazoknak,
Aki reánk törték,
Csak még egyszer add vissza a
Drága magyar földet!

**Püspök nyilatkozik a Kanadai
Magyar Ujságnak**

...T, Junius vége.
...orok a Kanadai
...in megjelennek,
...arságnak már u
...endége lesz. Ka
...róf Mikos János
...gyés püspök az
...s megbízatással,
...ban, a magyar
...esztendő: fenn-
...apán a magyar
...t, illetve a ma-
...képviselje.
...r azonban nem-
...ot fogja érinte-
...o magyar telepet
...ogatni, igyekszik
...a kanadai ma-
...s az érzelmi kap-
...ból jobban elmé-

benne mondvá minden, ami ma-
gyar szempontból fontos, sőt
mintha egyes dolgok még egy-
két csillaggal is meg volnának
jelölve benne, aszerint, hogy
melyiket fontosabb meg-
tekinteni, természetesen a fon-
tosságot csak az időhöz mérve,
mert hiszen mindnyájan, akik
olyan szerencsések lehetünk,
hogy kiutazhatunk Kanadába,
nem sok idő felett rendelkezünk
és a nagy távolságok miatt nem
juthatunk el mindenhová, aho-
va szívünk vonzana.

— Névszerint ismerem már a
régit telepeseket. Figyelemmel ki-
sértem egész Magyar-Kanada
kialakulását és már várom, hogy
személyesen megismerkedhes-
sek azokkal a derék magyar em-
berekkel, akik így közvetve már
ismerőseim.

— Perényi báróval sokat, na-
gyon sokat beszélgettem a kana-
dai magyarokról. Mindig csil-
log a szeme, öröm és büszkeség
villan a tekintetében, amikor ka-
nadai magyar emlékeit teregeti
ki. Biztosított arról, hogy én is
csak becsüléssel és csodálattal
fogok visszajönni utamról.

— Utazásom a következőké-
pen alakul: Junius 27-én szál-
lok hajóra, Le Havre-ban, a Le
France hajóval utazom. Egyene-
sen New Yorkba megyek, ahol
már várni fog Eördögh, toledol
plébános és vele együtt me-
gyünk Stockholmba. Sántha fő-
tisztelendő úrról csak a legjobb-
bakt hallottam és már előre ö-
rülök, hogy megismerkedhetem
vele. Eördöghgel és Sánthával
azután meglátogatjuk majd a
magyar telepeket, legalább tíz

napom lesz, fáradságot nem fo-
gok ismerni. Az a célom, hogy
lehetőleg minden magyar telepet
megnézzek. Tudom, hogy sokat
akarok és ha nem is sikerül min-
den, mégis sok magyart fogok
látni, aminek előre is igazán szí-
vemből örülök.

— A stockholmi ünnepélyen
a belügyminisztert fogom kép-
viselni és átadom azt a zászlót,
amelyet kiküldtek erre a fejlö-
désképes szép magyar telepre.
Azt mondták nekem, hogy ezen
az ünnepélyen találkozni fogok
igen sok kanadai magyarral. Re-
mélem, valóban így is lesz, hogy
talajdonképpen az első barátko-
zás itt fog lezajlani.

— Körutam után Banff-ba u-
tazom, ahol már várni fognak
néhányan, akik velem utaznak
majd Ausztráliába. Azt ugyanis
talán már tudják, hogy Ausztrá-
liába megyek, Sydneybe, ahol
nemzetközi eucharisztikus világ
kongresszus lesz és a magyar
püspöki kart fogom képviselni.

Az utazásomnak pontos dátu-
mait még nem tudom, ezt csak
Kanadában fogják velem közöl-
ni.

— Onnan azután Indián ke-
resztül térek vissza.

— Bizony ez az út jó néhány
hónapot fog igénybe venni és
nem hiszem, hogy december e-
lőtt visszaérkezem Magyaror-
szágra.

— Mondanom sem kell, hogy
egész utamnak legkedvesebb fel-
adata a kanadai magyarokkal
való megismerkedés, akiről
annyi szépet és jót hallottam, ol
vastam.

PAIZS ÖDÖN

EMLEKEZZÜNK RÉGIEKRŐL

Azokról, akik az óhazai lelket á-
rasztó jubileumi selyemzástól ösze-
csavarodott fővel állják körül s el-
merengnek a régmúlt időről. Ok a
mi büszkeségeink, a mi kanadai ma-
gyar történelmünk legkimagaslóbb a-
lakjai. A Kanadai Magyar Ujság,
mint mindig, ezuttal is szívén visel-
te a nép sorsát és kiküldötte tudósít-
óját Stockholmba, hogy a jubiléum
magyaroktól közvetlenül szerezzé be
a honfoglalók élettörténetét. Amde a
magyaros vendégszeretetéről oly hí-
res környéken, mint Stockholm, az í-
dő mindig rövid s így történt, hogy tu-
dósítónk sok olyan honfitársunkat
nem kereshette fel, akik pedig szintén
aranybetűkkel írták be nevüket a
stockholmi történelembe. Itt elsősor-
ban is meg kell emlékeznünk két ka-
posvári öreg magyarról, akik már
23-30 esztendővel ezelőtt bejárták a
sok halmot, mint hivatalos személyek
mutogatván az ingyenföldeket az ak-
kori ujkandásoknak és segítgették ő-
ket a keszlet néltségekben. Mondan-
unk sem kell, hogy Pilsák István
és Samerekovsky bácsikról van szó,
kiket sohasem fognak elfelejteni a
stockholmiak.

Sajnos, a Kanadai Magyar Ujság
jelenlegi korlátozott oldalszáma, illet-
ve hetenként csupán egyszeri meg-
jelentése miatt nem írhatjuk le rész-
letesebben minden régi telepés élet-
rajzát, pedig jogai megérdemelné
mindegyik. — Így igen sok érdekes
történet maradt ki, még abból az idő-
ből, amikor az öreg Babják István
csak úgy találta meg kunyhóját, hogy
magas duca csóvát kötött. Bár Ist-
ván pedig csak egy félben két hétig
is oda volt az ökreivel Whitewoodra
egy szál szakrappért. Azt is meg
kell itt említenünk, hogy ő és Potyók
István — bár nem tartoznak a stock-

holmi katolikus hitközséghez — igaz
felebarátai szeretettel veszik ki rész-
üket a munkából minden alkalommal,
ha a telep magyar jellegéről és jóhíré-
ről van szó.

Hasábotkat kellett volna írunk
még az olyan nagyszerű gazdákról,
mint pl. Stadler Ferenc, Schweizer
József, Dróda János, nemkülönben
az öregkorás még mindig szántóve-
tő id. Janyu András, majd Babják
György, Herperger Elemér, Ráti Jó-
zsef, Szemén János, Terepoczky Mi-
hály, Zsomár József és még sokan
mások.

Valószággal külön számot kellene
nyomatnunk a stockholmi ifjabb ma-
gyar farmerek nagyszerű gazdaságai-
ról és apák nyomdokain járó példás
életéről. Az ilyen nagyszabású ünne-
pélyek megrendezésében is főleg a
fiatalság végzi a legnehezebb munkát
a hitközség bürgó tisztviselői: Ban-
ga István, Kőcska János és Trohák
Péter vezetésével.

Reméljük, hogy az előfizetői tábor
mielőbbi nagyarányú megnövekedése-
vel a Kanadai Magyar Ujság a közel-
jövőben annyra megerősödik, hogy
még szebb, még teljesebb és még tö-
kéletesebb formában adhatja a ma-
gyarság iránti szeretetének tanu-
lét.

ASSZONYOK

— Borzasztó kellemetlen ember az
uram. Soha sincs igaza.

— Az enyém még kellemetlenebb.
Mindig igaza van.

**ELFIZETŐINKET KERJÜK, HOGY
MIRDEMENNÉÜNK ÖRÖKSZÖVÉNYÉNK ELŐZŐ
SZÁMÁT LE-
TUDATNI BEVÉSKEDJENEK.**

**RÓT IMRE
HARCA A KIS
ANTIÉKKAL**

A szegedi Kossuth Lajos szob-
rával szemben áll kedves angol
vendégünk: Esmond Harms-
worth, Rothermere lord fia. Kö-
rülötte tengernyi nép. Előtte
meg lelkesen menetelve a külön-
féle társadalmi egyesületek és
a környékbeli lakosság ünne-
plőbe öltözött sokszínű serege
Mellettem, az álló tömegben,
csizmadiaképi polgártárs lelke-
dezik:

— Ahun a! A Ródmire fia!
Most vözi át a tápai mőnyöcs-
kékűl a kis gyékényszatyrót.
Mögöttem valaki mohón kap
az elhangzott név után:
— Ugy mondják Rótmire! A
Rótmire fia!

tanul elcsodálkozik:
— Hát az öreg Rótmire? Az
nincsen itten?!
— Akkék csak! — vicsoirtja
ki a foga helyét a vén halász.
Köröskörül általános a meg-
rökönyödés.
De kész a káröröm magyará-
zata:
— Így is ősi mán a temető-
főreg a tagjukat — kisántiék-
nak!
— Kik azok a Kis Antiék? —
kérdi a vénséget felesége.
— Hát a csehők! — feleli. —
Mög a szerbők! Olájok!
— Miér kicsikék? Nagy is
van belőlük?
— Az még jobban döglődik.
— Azok mög kifélik?
— A nagyantiék? — Franciák
mög komanyisták!
Röstelkedik a szüle, hogy ehy
nyire tájékoztatlan. De büszke
is, hogy ennyi tanúja van az ő
embőre tudományának. Kérde-
zi hát szaporán tovább:
— Kik a franciák?
— A franciák? Itt vótak ti-
zönkilencbe. Láttuk Csupa-sze-
recsöny. Békát esznek ... Söm
miembörök azok!
Hát a komanyisták?
— Azok? — Azok olyan kap-
zsfifélék, akik addig lopkodik a
másét, míg möggazdagszanak,
oszt ur lösz belőlük.
S még aggodalmasabban fű-
készi a boldogan menetelő nép-
csoportokat:
— Nem tom ... Az én ko-
mám begyűtt-e a sajttal? Béle-
tőhetné a tápai szatyorba ...
A szüle azonban másra kíván
csi:
— Osztán ... csehők, szer-
bők, olájok, — mind haragusz-
nak erre a kis magyarrá?
— Mögfűttának egy kalán viz
be.
— Mi lösz így velünk?! —
jajdulnak föl a körülállók.
Csak a tiszaháti vén magyar
őrzi meg nyugalmát. Ravaszul
hunyorogat hallgatóságára és
tempózza, lassan, komótosan pi-
pára tölt. Mert nem utolsó élve
zet olyat tudni, amit a világon
(Folytatás az 5-ik oldalon!)

...tuttogtak, a nap hó-
...volt. Mindenki róla
...gy egymaga megőriz-
...t. A menyecskék sze-
...gy tüzelt feléje.
...boldog volt s mikor
...társaságában oda-
...róhoz, tréfás jókedv-
...e tőle:
...Jóska, megvan-e a
...van. — szólt a kisl-
...jelentem alászan.
...irodában.
...nagyon nézett:
...rodában? — kérde-
...gyan került az irodá-
...ó kihuzta magát:
...tyeztem, hogy meg ne
...mondta büszkén és el-
...ni történt.
...ró rosszat sejtett, az
...ugrott és benézett az
...tam. — szólt lesujtva
...reszt fohászodott. —
...a bitang.
...ró mosolygott:
...bőkött-e? Nem lehet a
...ta tudálékosan.
...zó rénézett:
...rt nem lehet?
...ró hosszú, bütykös mu-
...val a tornásra bőkött:
...rt a kalapja ott van! —
...ndörök felé kacintott,
...kicsinyelve őket, hogy
...k utána a kakastolla-
...onban még máig sem
...yan szökhetik el valaki
...alapját a tornácra hagy